TIBBIYOT KOLLEJI TALABASINING KASBIY MULOQOTGA TAYYORGARLIGINI RIVOJLANTIRISHNING MUHIM OMILLARI

Tojiyeva O‘ktamxon Xurshidovna

Qo‘qon tibbiyot kolleji direktori

+998 91 147 38 00.

tojiyevaoktamxon700@gmail.com

Annotatsiya: O‘zbekiston ta’limini modernizatsiya qilish sharoitida mutaxassislarning kasbiy malakasini shakllantirish dolzarb pedagogik muammodir. Ushbu maqolada, bo‘lajak tibbiyot xodimining kasbiy muloqotini rivojlantirishda uning bilimi, malakasi va kasbiy kommunikativ ko‘nikmalarining ahamiyati haqida mulohazali fikrlar keltiriladi.

Kalit so‘zlar: Aloqa, professional muloqot, identifikatsiya, empatiya, aks ettirish, og‘zaki bo‘lmagan aloqa vositalari.

Boshqaruv bosqichi o‘zaro ta’sir jarayonida muloqot qiluvchi shaxslarning ishtirokini, ularni faollashtirish, nazorat qilish va baholash faoliyatini tuzatish bilan tavsiflanadi. Samimiy insoniy munosabatlarning iliqligi muloqot jarayonini uning barcha bosqichlarida amalga oshirish samaradorligiga yordam beradi.

Shifokorning kasbiy mahorati nafaqat kasalliklarning etiologiyasi va patogenezini, ularni tashxislash va davolash usullarini qanchalik yaxshi bilishi, balki maslahat berish, ya’ni muloqot qilish, o‘rgatish, maslahat berish qobiliyati bilan ham belgilanadi. Shifokorning muloqot qilish qobiliyati uning bemor bilan munosabatlarini belgilaydi. Faqatgina bemorning ishonchini qozonish orqali siz batafsil tarixni to‘plashingiz, davolanish jarayonida undan nima talab qilinishini tushuntirishingiz mumkin. Tajribali mutaxassis o‘z fikrlarini shunday ifodalaydiki, ular ochiq bo‘ladi, tashvish tug‘dirmaydi. U o‘ziga bo‘lgan ishonchni susaytirmaslikni va bemorning davolanishning muvaffaqiyatiga umidini yo‘qotmaslikni biladi.

Kommunikatorning xatti-harakatiga qabul qiluvchining munosabatini o‘z ichiga olgan ma’lumotlar bemorning butun vaziyatni qanday qabul qilishini tushunishga yordam beradi. Qayta aloqa to‘g‘ridan-to‘g‘ri bo‘lishi mumkin - ochiq shakldagi ma’lumotlar bemorning xatti-harakatlariga javobni o‘z ichiga oladi; bilvosita - sherikga ma’lumot uzatishning yashirin shakli: "Siz haqiqatan ham shunday deb o‘ylaysizmi?", "Va bu yordam beradimi?" kabi ritorik savollar. Bunday holda, kommunikator sherigining aniq nima demoqchi bo‘lganini va uning reaktsiyasi qanday ekanligini o‘zi taxmin qilishi kerak. Albatta, taxminlar har doim ham to‘g‘ri emas, bu ma’lumotni uzatish jarayonini sezilarli darajada murakkablashtiradi.

Tinglovchi sifatida tibbiyot xodimi imkon qadar to‘g‘ridan-to‘g‘ri fikr bildirish yo‘lidan foydalanishi kerak. Qiyin vaziyatlarda, "hozirda men bu savolga javob bera olmayman, chunki ..., lekin men buni albatta qilaman ..." deb aytish yaxshiroqdir. Shuningdek, bu holat bemorning o‘zi tomonidan tibbiyot xodimining kasbiy rolini talqin qilishiga javob bo‘lishi mumkin.

Shuni alohida ta’kidlash kerakki, insonning ijobiy fazilatlari qayd etilgan fikr-mulohazalar juda katta ijobiy salohiyatga ega.

Tibbiyot xodimlari va bemorlar o‘rtasidagi o‘zaro munosabatlar jarayonida maxsus aloqa, alohida munosabat - shifokor va bemor, hamshira va bemor o‘rtasida shakllanadi. Shifokor va bemor o‘rtasidagi munosabatlar har qanday tibbiy faoliyatning asosidir. Tibbiyot xodimi va bemor o‘rtasidagi munosabatlarning maqsadi aloqa ishtirokchilaridan biri tomonidan boshqasiga nisbatan ko‘rsatiladigan tibbiy yordamdir. Biroq, bunday munosabatlar terapevtik faoliyatni amalga oshirishga yordam beradigan omillar bilan ham belgilanadi. Terapevtik o‘zaro ta’sirning asosiy maqsadiga asoslanib, ta’kidlash kerak tibbiyot xodimi va bemor o‘rtasidagi o‘zaro ta’sir tizimidagi aloqalarning ahamiyati. Shu bilan birga, bunday shovqinga qiziqish nafaqat bemor tomonidan mavjudligini hisobga olish kerak. Tibbiyot xodimi, aslida, bemorga yordam berishdan kam emas, chunki bu faoliyat uning kasbidir. Tibbiyot xodimining o‘ziga xos motivatsiyasi bor, bu unga shifokorlik kasbini tanlash imkonini berdi. Shu bilan birga, bemor bilan konstruktiv muloqot oddiy rasmiyatchilik yoki shifokorning mavjudligi belgisi emas. Umuman olganda, bu professionallik belgisidir.

Deyarli barcha odamlar shifokor yoki hamshira bilan bog‘lanishga majbur bo‘lgan shifoxonalar, klinikalar yoki boshqa tibbiy muassasalarga tashrif buyurishlari kerak. Ammo bu muloqot ularga qanchalik ta’sir qilishini, to‘g‘rirog‘i, ularning kasalliklarining borishini va tibbiyot xodimi ularning ahvolini qanday yaxshilashi yoki yomonlashishini kam odam o‘ylaydi. Ko‘pchilik hamma narsa dori-darmonlarga, tibbiy muolajalarga bog‘liq deb hisoblaydi, ammo bu to‘liq tiklanishga yordam beradigan shartlarning to‘liq ro‘yxati emas. Bizning fikrimizcha, asosiy narsa bemorning ruhiy va hissiy holatiga bog‘liq bo‘lgan to‘g‘ri munosabatdir. Va bemorning ahvoliga, birinchi navbatda, tibbiyot xodimining unga bo‘lgan munosabati katta ta’sir ko‘rsatadi. Agar bemor xotirjam muhitda uni diqqat bilan tinglagan va tegishli maslahatlar bergan shifokor bilan suhbatdan mamnun bo‘lsa, bu allaqachon tiklanish yo‘lidagi birinchi qadamdir.

Muloqot psixologiyasi qonunlarini amaliyotda qo‘llash bilimi va qobiliyati, kasbiy ko‘nikmalar bilan birgalikda shifokorni diagnostika va davolash jarayonida yuzaga keladigan qiyinchiliklarni muvaffaqiyatli yengib o‘tishga olib keladi, shuningdek, bemorlarga hatto eng qiyin vaziyatlarda ham muvaffaqiyatli yordam ko‘rsatishga imkon beradi. holatlar. Shifokor bemorga ma’lumotni oddiy, tushunarli va ishonchli tarzda etkazishga harakat qilishi kerak. Axborotni uzatish momenti juda muhim - bemorning individual xususiyatlarini inobatga olgan holda, to‘g‘ri tanlangan vaqtda uzatiladigan tegishli xabar. Xabarni taqdim etish usuli ham bir xil darajada muhimdir. Ishonchli va qat’iy ohangda aytilsa, bu ishonchsiz etkazilgan xabardan ko‘ra bemorda ko‘proq ishonch uyg‘otadi. Shu bilan birga, tibbiyot xodimi konstruktiv muloqotga qarama-qarshi qo‘yib, takabburlik va avtoritar hukmlardan qochishi kerak.

Tibbiyot xodimi va bemor o‘rtasida ishonchli aloqa o‘rnatish uchun mutaxassislar "bemor" kabi tushunchani aloqa jarayonidan chiqarib tashlashni, uni "bemor" tushunchasi bilan almashtirishni tavsiya qiladilar. O‘z pozitsiyalarini asoslab, ular "kasal" tushunchasining o‘zi ma’lum bir psixologik yukni ko‘tarishini ta’kidlaydilar va bemorlarga “Kasalmisan, kasalmi?” ksbi murojaat qilish qabul qilinishi mumkin emas. Ushbu tavsiyalar tibbiyot xodimlarining bemorga bunday murojaatlarni ism va otasining ismi bo‘yicha murojaatlar bilan almashtirishga harakat qilishlari kerakligi bilan to‘ldirilishi kerak. Ayniqsa ismning o‘zi inson uchun psixologik jihatdan qulaydir.

“Shifokorga bo‘lgan ishonch - bemorning shifokorga bo‘lgan ijobiy dinamik munosabati, shifokorning bemorga eng yaxshi yordam berish qobiliyatiga, vositalariga va xohishiga ega bo‘lishidan oldingi tajribaga asoslangan kutishni ifodalaydi.

Tibbiyot xodimiga ishonchning namoyon bo‘lishi uchun bemorda uchrashganda paydo bo‘ladigan birinchi taassurot muhimdir.

Yuqorida aytilganlarni hisobga olgan holda, biz tibbiyot xodimi va bemor o‘rtasidagi muloqotning samaradorligiga quyidagilar hisobga olingan holda erishiladi, deb hisoblaymiz:

- hamkasblar va bemorlarning tibbiyot xodimiga nisbatan ishonchli munosabati;

- tibbiyot xodimining muhokama qilinayotgan mavzu bo‘yicha bilim darajasi;

- o‘zaro munosabatlarning maxfiyligini saqlash.

Shu bilan birga, tibbiyot xodimining yuz ifodalari, imo-ishoralari, ovoz ohangi, oldingi holatni aks ettiruvchi va bemor uchun mo‘ljallanmagan mimika, jargon nutq burilishlaridan foydalanish, shuningdek, tashqi ko‘rinishi inson uchun muhimdir. . Bularning barchasi og‘zaki aloqa vositalaridir. Bemorlar bilan ishlashda tibbiyot xodimi nutqning hajmi, tezligi, ritmi va pauza kabi aloqada muhim omillarga e’tibor berishi muhimdir. Baland nutq va undan ham yuqori sur’atda nutq nizoning birinchi belgisi sifatida qabul qilinadi va o‘zaro tajovuzni keltirib chiqaradi. Bunday holatdan chiqish uchun respondentning nutqi yarim ovozli bo‘lishi kerak bo‘lgan qoida mavjud. Nutq tezligining o‘zi ham insonning hissiy kayfiyatini aks ettiradi, u qanchalik baland bo‘lsa, nutq tezligi shunchalik yuqori bo‘ladi va aksincha. Nutq xususiyatlari: ohang, temp, ovoz balandligi, ritm, pauzalar va ularning davomiyligi, ishlatiladigan lug‘at (kambag‘al nutq, soddalashtirilgan iboralar, jargon, psevdoprofessional atamalar) xarakter xususiyatlarini, ma’lumot va madaniyat darajasini, bemorning farovonligini ko‘rsatadi. borliq va uning shaxsiyatining boshqa ko‘plab xususiyatlari. Muloqotning soddaligi deganda qisqalik, tushunarli so‘zlarni o‘z ichiga olgan iboralarning to‘liqligi tushuniladi. Tinch, xayrixoh holat, ichki muvozanat tashqi sharoitlarga emas, balki shifokorga bog‘liq.

Adabiyotlar ro‘yxati:

1. Бастракова, Е.Г. Профессиональное становление личности медицинского работника среднего звена (на примере медицинской сестры): автореф.... дис. канд. псих. наук. / Е.Г.Бастракова - Калуга, 2003. - 28 с.
2. Демина, М.Н. Формирование ценностного отношения к профессионализму у медицинских работников. : автореф.... дис. . канд. психол. наук / М.Н. Демина Архангельск, 2009. - 24 с.
3. Матвеев, В.Ф. Основы медицинской психологии, этики и деонтологии. / В.Ф.Матвеев -М.: Медицина, 1989. - 178 с.
4. Mansurjonovich, Juraev Muzaffarjon. "Methodological foundations for improving the content of training future ict teachers in the conditions of digital transformation of education." *Актуальные вопросы современной науки и образования* 9 (2022).
5. Juraev, Muzaffarjon Mansurjonovich. "Pedagogical conditions for the development of vocational education through interdisciplinary integration into the vocational education system." *НАУКА, ОБРАЗОВАНИЕ, ОБЩЕСТВО: АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ, ДОСТИЖЕНИЯ И ИННОВАЦИИ*. 2021.
6. Xudayberdiyev, Zayniddin Yavkachevich, and Muzaffarjon Mansurjonovich Juraev. "Theoretical analysis of the continuity model of computer science and information technology in the system of professional education." European Scholar Journal 2.10 (2021): 61-64.
7. Juraev, M. M. "OA Qo ‘ysinov Description of the methodological basis for ensuring interdisciplinary continuity of the subject “Computer Science and Information Technology” in vocational education." JournalNX-A Multidisciplinary Peer Reviewed 7.6 (2021).

8. Mansurjonovich, Juraev Muzaffarjon. "DESIGNING THE STRATEGY OF STUDENT INDIVIDUALITY IN INDEPENDENT RESEARCH ACTIVITY." Galaxy International Interdisciplinary Research Journal 11.4 (2023): 1048-1055.

9. Mansurjonovich, Juraev Muzaffarjon, and Muzaffar Mansurovich Botirov. "Characteristics Of Teaching Programming Based On Different Principles." Eurasian Journal of Engineering and Technology 17 (2023): 85-90.

10. Mansurjonovich, Juraev Muzaffarjon, and Yuldashev Sherzod Sattorovich. "IMPORTANT ADVANTAGES OF ORGANIZING THE EDUCATIONAL PROCESS USING SPECIAL APPLICATIONS." Open Access Repository 4.3 (2023): 126-133.